

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายจาก
กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ

นรเทพ ธีระแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2557

**Legal Problems Regarding right to Recourse
Preliminary Compensation paid from
The Victims Compensation Fund**

Norrathep Teerakow

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยผู้เขียนได้รับความกรุณาเมตตาและความอนุเคราะห์อย่างดี
ยิ่งจาก รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่า รับเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งคอยให้คำชี้แนะ แนวทางในการวิเคราะห์ การจัดลำดับ
เนื้อหา พร้อมทั้งแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า ตลอดจนตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จสิ้น
เรียบร้อยด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ อำนวย สุกเวชย์
ที่คอยให้คำแนะนำตลอดการค้นคว้า และแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ ศรีธรรมรักษ์ ที่กรุณาให้เกียรติรับเป็น
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์
ดร. ภูมิ โชคเหมาะ ที่กรุณาให้เกียรติรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทั้งสามท่านได้ให้คำแนะนำ
ต่างๆ ที่มีค่าและเป็นประโยชน์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบคุณท่าน ผ.อ.ประพันธ์ โอฬารสกุล ผ.อ.วราภรณ์ ยี่รงค์ พี่ชุมพล กอบกุลธร
ตลอดจนพี่น้องที่สำนักงาน คปภ.จังหวัดนครปฐม ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ
ด้วยดีโดยตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้

อนึ่งหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและประโยชน์ ต่อการศึกษาและการปรับปรุง
แก้ไขกฎหมาย ผู้เขียนขอมอบความดีให้แก่บุคคลสำคัญที่ผู้เขียนได้กล่าวถึง รวมทั้งแก่มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตฯ หากมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้

นรเทพ ถิระแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิดทฤษฎี หลักการการประกันภัยและการรับช่วงสิทธิไล่เบี้ยเรียกคืน.....	10
2.1 หลักการและกฎของการประกันภัย.....	10
2.1.1 กฎเกณฑ์ทฤษฎีการประกันภัย.....	10
2.1.2 หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการประกันภัย.....	14
2.2 การประกันภัยรถยนต์.....	24
2.2.1 ความแตกต่างระหว่างการประกันภัยภาคสมัครใจ กับการประกันภัยภาคบังคับ.....	25
3 การใช้สิทธิไล่เบี้ย และเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535.....	27
3.1 การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535.....	27
3.1.1 กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย.....	37
3.1.2 การใช้สิทธิไล่เบี้ย และเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.3 แนวคิดของการใช้สิทธิเรียกคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายจาก กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ.....	41
3.1.4 การไต่เบี่ยเรียกคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา 26 แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535.....	41
3.1.5 การไต่เบี่ยเรียกคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา 31 แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535.....	44
3.1.6 การคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535.....	46
3.1.7 การยึด และขายทอดตลาดตามมาตรา 28 มาตรา 29 และมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535.....	48
3.1.8 สรุปแนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนการใช้สิทธิเรียกคืนสำหรับการ ไต่เบี่ยเรียกคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น.....	53
3.2 การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง.....	56
3.2.1 กรณีที่ต้องใช้มาตรการทางปกครอง.....	56
3.2.2 กระบวนการขั้นตอนการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง.....	57
3.2.3 อายุความในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง.....	59
3.3 การยุติการไต่เบี่ยเรียกคืนและการจำหน่ายหนี้สูญ.....	59
3.3.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาจำหน่ายหนี้สูญ.....	59
3.3.2 ขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาจำหน่ายหนี้สูญ.....	60
3.3.3 การเสนออนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ.....	62
3.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ไต่เบี่ยเรียกคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้นที่ได้ จ่ายจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ.....	63
3.4.1 กฎหมายลักษณะละเมิดทั่วไป.....	63
3.4.2 กฎหมายเกี่ยวกับการรับช่วงสิทธิ.....	67
4 กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยภาคบังคับ และการไต่เบี่ยเรียกคืนเงินค่าเสียหายที่ จ่ายจากเงินกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถในต่างประเทศ.....	73
4.1 ประวัติความเป็นมาการประกันภัยในต่างประเทศ.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 การเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้นในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law System).....	76
4.2.1 ประเทศญี่ปุ่น.....	76
4.2.2 การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับในสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน).....	85
4.3 การเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้นในระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System).....	96
4.3.1 ประเทศอังกฤษ.....	96
4.3.2 ประเทศแคนาดา.....	101
5 ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้นตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ.....	104
5.1 ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย กรณีเจ้าของรถซึ่งไม่ได้จัดให้มีการ ประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และเป็นฝ่าย ประมาทจะถือว่าเป็น “ผู้ประสบภัย” ตามกฎหมายหรือไม่.....	104
5.2 ปัญหาการไล่เบี้ยเอาค่าเสียหายเบื้องต้น คืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีที่เกิดอุบัติเหตุจากรถ และผู้มีหน้าที่จ่ายเงินคืนกองทุนมิได้เป็นฝ่าย ต้องรับผิดชอบ.....	107
5.3 ปัญหาการเรียกคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น ในกรณีรถนั้นเป็นรถที่ได้รับการ ยกเว้นไม่ต้องจัดทำประกันภัยภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ประสบภัยจากรถ.....	110
5.4 ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการดำเนินการเรียกร้อง เงินค่าเสียหายเบื้องต้น คืนกองทุน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ.....	111
6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	113
6.1 บทสรุป.....	113
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	117
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	131

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ก ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย.....	132
ข ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัยว่าด้วยการพิจารณาจำหน่ายลูกหนี้กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ออกจากบัญชีเป็นสูญ.....	135
ค หนังสือตอบข้อหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 2).....	139
ประวัติผู้เขียน.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การประกันภัยความรับผิดของผู้ใช้รถยนต์ภาคบังคับในประเทศญี่ปุ่น.....	78
4.2 การประกันภัยความรับผิดของผู้ใช้รถยนต์ภาคบังคับในสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน).....	92
4.3 ตารางเปรียบเทียบข้อแตกต่างด้านการประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ และการ ไล่เบี้ยเรียกคืนค่าเสียหายเบื้องต้นในต่างประเทศ.....	103